

Wel waren in 1654 vijf stellingen uit dit werk door Innocentius X verworpen als Calvinistische ketterij, maar in 1668 verklaarde Innocentius XI, dat deze stellingen wel verwerpelijk waren, maar niet ontleend aan Jansenius' boek. Eerst in 1713 kwam de definitieve pauselijke veroordeeling los van het Jansenisme, door zijn verdoeming van 101 stellingen uit het werk van Paschasius Quesnel, een uitgave van het Nieuwe Testament met toelichtingen in Jansenistischen zin.

De episode nu, waarop in den titel gedoeld wordt, illustreert treffend de question brûlante in de Katholieke kringen van dien tijd, waarvan zij slechts een symptoom is ¹⁾).

De Eerwaarde heer Gerardus Sluyter, kapelaan van den heer Van Kuyck, pastoor der Paradijskerk, was gewoon op Zondagavonden voor een kring van belangstellenden in een kamer van het huis het Paradijs verschillende godsdienstige vraagstukken nader toe te lichten uit de werken van kerkvaders en scholastici ²⁾. Hij was daarmee kort te voren begonnen in navolging van een vroeger „Collegi“, met groote vrucht ter selver plaetse gehouden“, dat evenwel ontbonden was „uit insighten van vrede“, en, aldus de Jezuiten, „om leeringen geheel strijdigh met hun out gevoelen sikh onder de beschermingh der E.E.H.H. Zendelingen der Soc. J. begeben had“ ³⁾).

Nu was er „om te schuwen de twist en oneenigheden om dewelke het eerste Collegi gescheiden was“, bepaald, dat, „schoon alle manspersoonen de voors. avond-onderregting zoude mogen aanhooren, egter het niet alle geoorloft zou zijn in de voors. vergaderplaets te spreken, maar alleenlijk

1) Het verhaal is grootendeels ontleend aan stukken uit het archief der Oud-Bisschoppelijke Clerezie.

2) „Hetwelk ik,“ zegt Sluyter, „des te liever deed, opdat ik door het voorn. middel aan de manspersoonen gelegenheid zou geven, om hunne tijd op den Rustdag des Heeren niet onwettig te besteden.“

3) In een der nader te noemen vlugschriften van Philalethes staat hierover: „De sake quam soo ver, dat de E. H. N. van Cuyck, nu Pastoor in 't Paradijs, doen Cappellaen, en die in 't Collegy met een schoot vol schriften ende brieven was verschenen, om daermee di Collegianten wat op de mouw te spellen, de banken overspringen most met sijne prullen, om soo wegh te raken, en soo is men gekomen tot de scheydingh“.